

ד. כהן

מספר

מאת ג. יהודה

ילדי ישראל קודש — אמרות ואגדות פאט רוד כהן. עורך פרופ' דב סדן, 252 עט'. תוצאת ברונפמן, תשל"ג.

אין סיפורו המקראי המלהיבים את דמיונו של הילד העברי, ב' פשוטות, בדמיותיהם המוחשיות, ברקע ובגוף הקרובים ללבו, כתור סדר-אמצעיות השיח והשיג בין ה' שמים ותארץ. דוד כהן, מדריך ומחנך שהירבה לשוחח עם ילדי ישראל, עובדים ולומדים, הסתייע בסיפוריו התנב"ך, וכדרך חוויל לה דורותיהם המשיך את חוט החניון עליידי מיזי מוסר-ההשכל הגנווּם.

שם ויפת שמרו על כבוד אביהם. לא כן חם, רעל בן היה לדרכו און עולם; אשת לוט הייתה לניציב מלחת מפני שמיאנת להגיש מלאה לאורחים; תפילה משותפת ליזחק וישראל, שיבוא יום ושלום יש' רור בין בניינו ובניינו, כי הלא אנשים אחיהם הם"; "אין לנו מל' חמה עם העם אשר במארים, מל' חמה לנו עם פראעה וחיליו"; "ראו גם הארון להיות נרעץ בא' שר הוא אמר לנוicia לחופש רק אם העבר ולא את האשת הנוכרי ריהת וילדיה האהובים על האב" ועוד ועוד.

עתה הופיעו האמרות והאגדות של דוד כהן, "ילדי ישראל קודש" (בעריכת פרופ' דב סדן), והם מלאוים דברי הערכה וחיבתה של רבים מידיעין ותניכיו של דוד כהן, הווקרים לו הסדר נוערים, את היכים שהוו קשורים לאגוזי תיו, את "קלו העמק של דוד המספר-אגודה ומבעזר את השומע לפולם של מותר ואמונה באדם".

בקראן את "העלים בספר חייו", שהובאו באגד סיפורי, מיטשטש הגבול בין האגדה למ' צירות הסוריאליסטית שבאה היה שרווי המתבר בגולה: בבית אבצ' הנחנון במעשי תיקון בלתי-גנלאים לקירוב תגולה; במחיצת חסדים גלחבים; בפגישותיו עם אנשי "השלפ'" ובחיו בקרוב התלאומים הליטאים, בעלי "מוח של מתנגד ולב של חסיד", בכל אלה נורש גרעיני האגדות, שהתרוגנו בדרך נדודיו והתבלו לבבו עם עלייתו ארצה.

נזכר ברכמה מקרוב לב לברכו של יגאל אלון ל"אבי הנער ה' שעבד" שלא נס ליהו, והוא הצער בין כל הבאים בימים: "חי ימים בהם האגדה והמעש היו בבחינת כלים שלובים. דמות, כי בימינו נתרכקו הלו ווה מותה. מי יתן וספרו של דוד כהן יקרב את השניות, המתנים וזה את זה מ' חדש".